

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 122/2025
27.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлана Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Александра Степановића и Слободана Велисављевића, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничаром, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела примање мита из члана 367. став 1. КЗ, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Ивице Кнежевића и адвоката Милоша Јовановића, поднетим против правноснажних пресуда Апелационог суда у Нишу Кж1 320/23 од 27.03.2024. године и Кж3 13/24 од 07.11.2024. године, у седници већа одржаној дана 27.02.2025. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Ивице Кнежевића и адвоката Милоша Јовановића, поднети против правноснажних пресуда Апелационог суда у Нишу Кж1 320/23 од 27.03.2024. године и Кж3 13/24 од 07.11.2024. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Нишу К 82/19 од 09.02.2023. године окривљени АА је, на основу члана 423. тачка 2) ЗКП, ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело примање мита из члана 367. став 1. КЗ. Истом пресудом, одређено је да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 320/23 од 27.03.2024. године усвајањем жалбе јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Нишу, преиначена је пресуда Вишег суда у Нишу К 82/19 од 09.02.2023. године, тако што је окривљени АА оглашен кривим због кривичног дела примање мита из члана 367. став 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од две године, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 24.08.2013. године до 10.10.2013. године.

Истом пресудом, на основу члана 91. КЗ и члана 367. став 7. КЗ од окривљеног је одузета имовинска корист прибављена извршењем кривичног дела у износу од 100 евра и окривљени обавезан да овај износ у динарској противвредности уплати у корист буџета Републике Србије, у року од три месеца од правноснажности пресуде.

Окривљени је обавезан да на име трошкова пред другостепеним судом, на име паушала, плати износ од 50.000,00 динара, у року од 15 дана од правноснажности пресуде као и да плати трошкове кривичног поступка настале пред првостепеним судом, о чијој висини ће првостепени суд одлучити посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж3 13/2024 од 07.11.2024. године одбијене су као неосноване жалбе окривљеног АА и његовог браниоца, а пресуда Апелационог суда у Нишу Кж1 320/23 од 27.03.2024. године потврђена.

Против наведене другостепене и трећестепене правноснажне пресуде захтеве за заштиту законитости поднели су браниоци окривљеног АА, и то:

- адвокат Ивица Кнежевић, због битних повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1) тачка 1) и став 2. тачка 1) ЗКП и повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости и побијане пресуде преиначи тако што ће према окривљеном одбити оптужбу или укине побијане пресуде предмет врати на поновно одлучивање апелационом суду,

- адвокат Милош Јовановић, због битних повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1) тачка 1) и став 2. тачка 1) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, с тим да из садржаја захтева произилази да исти подноси и због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости, укине побијане пресуде и предмет врати апелационом суду на поновно одлучивање о жалби јавног тужиоца изјављеној против првостепене пресуде, с тим да нареди да се нови поступак одржи пред потпуно измењеним већем.

Врховни суд је примерке захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Ивице Кнежевића и адвоката Милоша Јовановића, доставио Врховном јавном тужилаштву, у складу са чланом 488. став 1. КЗ и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужилаштва и бранилаца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је након оцене навода изнетих у захтевима, нашао:

Захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА су неосновани.

Браниоци окривљеног АА, адвокат Ивица Кнежевић и адвокат Милош Јовановић, захтеве за заштиту законитости подnose због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Као незаконит доказ, на ком се према одредбама Законика о кривичном поступку пресуда не може заснивати, браниоци означавају записник о постављању криминалистичко техничке клопке МУП РС, Полицијске управе у Нишу ОКП ОЗСПК број ПУ-3215/13 од 24.08.2013. године, који је, према ставу одбране, проистекао из незаконите радње полиције, која се огледа у подстеркавању окривљеног да изврши кривично дело које не би извршио, а које је спроведено преко оштећене ББ, која је у два наврата подстакнута да окривљеном АА на било који начин преда новац да би њеног брата примио на Клинику за ... КЦ ... и оперисао га, и то најпре од стране

сведока ВВ, директора КЦ ..., а потом и од стране полиције. Наведени закључак одбране, према наводима захтева, јасно произилази из записника о постављању криминалистичко техничке клопке и то због тога што јавни тужилац овај записник није потписао и што је у записнику констатовано да је клопка постављена 09.05.2013. године, односно много пре дана извршења кривичног дела, када окривљени није ни познавао брата оштећене.

Одредбом члана 604. став 1. важећег ЗКП прописано је да ће се законитост радњи предузетих пре почетка примене овог законика оцењивати по одредбама Законика о кривичном поступку („Службени лист СРЈ“ бр. 70/01 и 68/02 и „Службени гласник РС“, бр. 58/04 ... 76/10) (у даљем тексту: раније важећи ЗКП).

Одредбом члана 46. став 1. раније важећег ЗКП прописано је да је основно право и основна дужност јавног тужиоца гоњење учинилаца кривичних дела, док је у ставу 2. тачка 1) прописано да је за кривична дела за која се гони по службеној дужности јавни тужилац надлежан да руководи преткривичним поступком. У ставу 3. истог члана, прописано је да су ради вршења овлашћења из тачке 1. става 2. овог члана, сви органи који учествују у преткривичном поступку дужни да о свакој предузетој радњи обавесте надлежног јавног тужиоца, а да су Министарство надлежно за унутрашње послове-полиција (у даљем тексту: орган унутрашњих послова) и други државни органи надлежни за откривање кривичних дела дужни да поступе по сваком захтеву надлежног јавног тужиоца.

Одредбом члана 225. став 1. раније важећег ЗКП прописано је да ако постоје основи сумње да је извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности, органи унутрашњих послова дужни да предузму потребне мере да се пронађе учинилац кривичног дела, да се учинилац или саучесник не сакрије или не побегне, да се открију и обезбеде трагови кривичног дела и предмети који могу послужити као доказ, као и да прикупе сва обавештења која би могла бити од користи за успешно вођење кривичног поступка. У ставу 2. истог члана, прописано је да у циљу испуњења дужности из става 1. овог члана, органи унутрашњих послова могу да траже потребна обавештења од грађана; да изврше потребан преглед превозних средстава, путника и пртљага; да за неопходно потребно време ограниче кретање на одређеном простору; да предузму потребне мере у вези са утврђивањем истоветности лица и предмета; да распишу потрагу за лицем и стварима за којима се трага; да у присуству одговорног лица прегледају одређене објекте и просторије државних органа, предузећа, радњи и других правних лица, остваре увид у њихову документацију и да је по потреби одузму, као и да предузму друге потребне мере и радње. О чињеницама и околностима које су утврђене приликом предузимања појединих радњи, а могу бити од интереса за кривични поступак, као и о предметима који су пронађени или одузети саставиће се записник или службена белешка.

У конкретном случају, овлашћена службена лица Полицијске управе у Нишу су након подношења кривичне пријаве оштећене ББ од 23.08.2013. године, због постојања основа сумње да је извршено кривично дело примање мита из члана 367. КЗ које се гони по службеној дужности, предузели мере у складу са овлашћењима органа унутрашњих послова из члана 225. став 1. и 2. раније важећег ЗКП, а све у циљу откривања и обезбеђења трагова кривичног дела и предмета који могу послужити као доказ, о чему су обавестили јавног тужиоца, у складу са чланом 46. став 3. раније важећег ЗКП, и о томе сачинили записник о постављању криминалистичко техничке

клопке МУП РС, ПУ Ниш, ОКП-ОЗСПК број ПУ-3215/13, службену белешку о форензичком прегледу лица места број КТ 301-1346/13 и криминалистичко техничку фотодокументацију број 1346/13, све од 24.08.2013. године, на којој су приказани изглед, апоени и серијски бројеви новчаница у страној валути које су од стране овлашћених службених лица предате оштећеној ББ наведеног дана, а потом, истог дана уз потврду о привремено одузетим предметима број ПУ-3215/13 одузете од окривљеног АА.

Имајући у виду да су овлашћена службена лица органа унутрашњих послова предузете радње обавили у свему у складу са одредбама Законика о кривичном поступку, који је био на снази у време њиховог предузимања, и о томе обавестили надлежног јавног тужиоца, то Врховни суд налази да записник о постављању криминалистичко техничке клопке, ни сам по себи нити према начину прибављања не представља незаконит доказ, тако да исти, супротно наводима захтева, може бити коришћен као доказ у кривичном поступку. Околност да записник о постављању криминалистичко техничке клопке не садржи потпис јавног тужиоца, односно да је у истом као дан постављања клопке означен датум „09.05.2013. године“, уместо 24.08.2013. године, овај доказ не чини незаконитим обзиром да јавни тужилац није предузео ову радњу нити је присуствовао њеном спровођењу, већ је о њој обавештен у складу са чланом 46. став 3. раније важећег ЗКП, па овај записник ни не треба да садржи његов потпис, док је у погледу дана постављања клопке, с обзиром на остале изведене доказе, у питању очигледна грешка при сачињавању записника (у заглављу записника је назначено дан 24.08.2013. године).

Осим тога, неосновано се законитост овог доказа доводи у питање наводима да је окривљени подстрекнут на извршење кривичног дела, који су били предмет разматрања Апелационог суда у Нишу, који је поступао у трећем степену. Апелациони суд у Нишу је исте наводе жалбе браниоца окривљеног оценио неоснованим и о томе на страни 4. у трећем ставу своје пресуде КжЗ 13/24 од 07.11.2024. године изнео јасне разлоге, које Врховни суд прихвата као правилне, те у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП на ове разлоге упућује.

Сходно наведеном, Врховни суд је наводе захтева за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, којима се указује да су побијане пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, оценио као неосноване.

Неосновано се захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, указује да су побијаним пресудама учињена повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП и с тим у вези истиче да у радњама окривљеног нема обележја кривичног дела за које је оглашен кривим нити било код другог кривичног дела, осим евентуално кривичног дела примање мита из члана 367. став 4. КЗ за које је наступила застарелост кривичног гоњења, у смислу одредби члана 103. став 1. тачка б) КЗ и члана 104 став 6. КЗ.

Из изреке побијане другостепене пресуде, према налажењу Врховног суда, произилазе сва законска обележја кривичног примање мита из члана 367. став 1. КЗ, за које је окривљени АА оглашен кривим, и то како субјективна обележја, тако и објективна обележја, међу којима и радња извршења која је предузета током августа месеца 2013. године у ..., у Клиници за ... КЦ ..., а која се, у конкретном случају, састоји

у томе што је окривљени као службено лице-лекар специјалиста ..., примио за себе имовинску корист у износу од 1.100 евра од оштећене ББ да у оквиру свог службеног овлашћења изврши службену радњу коју не би смео извршити и то да дана 24.08.2013. године прими брата оштећене ГГ, на Клинику за ... КЦ ..., ради операције ..., када су због актуелне епидемиолошке ситуације примани само хитни случајеви, а ГГ није био уписан у евиденцију по којој се одређује редослед хируршких интервенција нити је имао упут са назнаком лекара „хитно“ или хитно медицинско стање које је изискивало хитну медицинску помоћ, и то тако што је неутврђеног дана средином августа 2013. године од оштећене ББ примио за себе имовинску корист у износу од 100 евра, а потом преглед њеног брата ГГ заказао за 24.08.2013. године када је био дежуран на клиници, ког дана је оштећена са братом дошла у клинику где је окривљеном предала 1.000 евра, након чега је окривљени преузео медицинску документацију и здравствену књижицу ГГ које је потом предао медицинској сестри уз налог да га смести у собу број 2.

Према томе, Врховни суд налази да радње које је окривљени АА предузео, садрже сва законска обележја кривичног дела примање мита из члана 367. став 1. КЗ, за које застарелост кривичног гоњења још није наступила, те су стога неосновани наводи захтева за заштиту законитости којима се указује на повреде закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП да се у радњама окривљеног стичу обележја кривичног дела примање мита из члана 367. став 4. КЗ, а самим тим и наводи бранилаца којима на основу ове сопствене правне квалификације кривичног дела указују на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

У преосталим наводима захтева за заштиту законитости браниоци окривљеног, на основу сопствене оцене доказа, закључују да је окривљени подстрекнут да изврши кривично дело, што доводе у везу са чињеничним стањем и ставовима утврђеним у одлукама Европског суда за људска права на које се у захтевима позивају, оспоравају доказаност предузете радње извршења и умишљај окривљеног, на који начин, према налажењу Врховног суда, суштински указују на погрешно или непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП, у чије разматрање се овај суд није упуштао, обзиром да повреда закона из члана 440. ЗКП не представља законски разлог из члана 485. став 4. ЗКП због ког окривљени преко браниоца може поднети овај ванредни правни лек.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 491. став. 1 и 2. ЗКП одлучио као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.

Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић